

OJCIEC ŚW. JAN PAWEŁ II — PASTERZ I NAUCZYCIEL W DWUDZIESTOLECIE WYBORU OJCA ŚW. JANA PAWŁA II

Obchodzimy dziś dwudziestolecie wyboru kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową. Radosne słowa, które światu zwiastowały wybór: *Annuntio Vobis gaudium magnum: Habemus Papam: Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum Dominum Carolum, Sanctae Romanae Ecclesiae, Cardinalem Wojtyła*, dziś często powtarzane, przypominają nam ten pamiętny wieczór 16 października 1978 roku.

Polska, określana wówczas skrótowo PRL, jeszcze mocno tkwiła w okowach systemu komunistycznego i politycznej zależności. Wybór przysporzył ówczesnym władzom kłopotu i potrzebę wyjaśniania zaistniałej sytuacji zarówno wobec tzw. mas, aktywu, jak i wobec bratnich partii. Dla większości Polaków wybór ten był jednak okazją do wielu przejawów żywej radości, a przede wszystkim początkiem nadziei na lepsze. Radość miała charakter spontaniczny, bardzo ludzki, bo Polak z Krakowa został wybrany na Stolicę Piotrową. Wyróżnienie nie tylko w Kościele katolickim, w świecie, w jego historii. Radość ta była silniejsza od społecznego strachu i budziła siłę własnych przekonań, stając się fundamentem dla nadziei na zmianę, ku normalności, a może i na wolność. Z początku bardzo wolno, ale potem w formach protestu robotniczego, tworzenia się ruchu *Solidarności*, nadzieja ta przybrała konkretne wymiary, z których korzystamy w dniu dzisiejszym. Droga była trudna i daleka, wymagała wielu wyrzeczeń, szerokiego spojrzenia, jak i profetycznego myślenia. Ale tylko taka postawa, łącząca w sobie wolność i nadzieję, skierowana ku przyszłości, jest w stanie doprowadzić do dobra ogółu, zamiast jednostkowych korzyści lub interesów wybranej grupy.

Wybór nowego papieża dla Kościoła katolickiego to zawsze ważne wydarzenie. Pełni on bowiem rolę Chrystusowego Namiestnika i następcy św. Piotra. Jest Głową Kościoła rzymskokatolickiego. I to jest istotny moment w spojrzeniu na papieża, również na obecnego Ojca św. Jana Pawła II. Przypadł Mu w udziale trudny okres, po zakończeniu Soboru Watykańskiego II, czas wprowadzania soborowych uchwał w życie. Kościół stał na przełomie dwóch epok, wychodził z czasów potrydenckich, wchodził w nowe ustawienia, zawarte w uchwałach Soboru Watykańskiego II. Jan Paweł II miał ku temu wiele danych. Sam był aktywnym uczestnikiem tego Soboru. Jako Arcybiskup Krakowski wносił cenne

doświadczenie duszpasterskie, jakby stosownie do słów św. Pawła: *I On ustanowił jednych apostołami, [...] innych pasterzami i nauczycielami dla przysposobienia świętych do wykonywania posługi, celem budowania Ciała Chrystusowego* (Ef 4,11–12). Pontyfikat Jana Pawła II w ciągu ostatnich 20 lat zaznaczył się bowiem głównie na płaszczyźnie duszpasterskiej i nauczycielskiej. Taka postać Jana Pawła II, jako Pielgrzyma i Duszpasterza Ludu Bożego, współczesnego świata jest nam szczególnie bliska, wszak był również w 1991 r. w Olsztynie i poświęcił nowe budynki obecnego seminarium duchownego, gościł w nim. Do tego dochodzi postać Jana Pawła II jako Nauczyciela. Jak ongiś Chrystusa, tak dzisiaj Ojca św. Jan Pawła II często pytamy: *Nauczycielu, co mam czynić?* (Łk 10,25).

I otrzymujemy odpowiedź. Podają ją encykliki papieskie, w sumie trzynaście, łącznie z najnowszą *Fides et ratio*, adhortacje, listy. Dają tę odpowiedź dokumenty Kościoła w postaci nowego *Kodeksu Prawa Kanonicznego*, *Katechizmu Kościoła Katolickiego*, katechezy środowce, czy też nauczanie podczas pielgrzymek pasterskich.

Wszędzie tam jest wykład Ewangelii Chrystusowej, z uwzględnieniem sytuacji człowieka na przełomie XX/XXI wieku. Jest w tym nauczaniu zawarta myśl filozoficzna i teologiczna, która ciągle na nowo odkrywa człowiekowi jego własną istotę i miejsce w świecie. Przypomina o posiadaniu ducha i intelektu, o wyróżnieniu wobec innych stworzeń, o uzdolnieniach i talentach, o skończonym charakterze ludzkiego istnienia, o potrzebie zbawienia, aby mógł spełnić swe pragnienie życia w wieczności. W czasach obfitości informacji, dochodzącej do człowieka z wielu ośrodków, za pośrednictwem coraz to nowych wynalazków technicznych, kiedy wielu ludzi dostrzega jako najważniejsze w człowieku tylko pewne elementy jego struktury zewnętrznej, ten głos moralny Ojca św. jest szczególnie cenny. Ciągle przypomina kim jest człowiek, dokąd idzie, wskazując w odróżnieniu od innych nie na jego cielesne atrybuty, lecz na samą istotę, z którą ściśle jest powiązana jego przyszłość. Za Nikodemem możemy powiedzieć: *wiemy, że od Boga przyszedłeś jako Nauczyciel* (J 3,2).

Motywy Ojca św. Jana Pawła II, Nauczyciela, jego wybór i pierwsza pielgrzymka do Polski, zaowocowały i u nas, doprowadzając, w 1979 r. do powstania Instytutu Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II. Miał on być w zamiarach jego organizatorów żywym pomnikiem ludzkich serc, upamiętniających to ważne i dziejowe wydarzenia. Podejmując kształcenie teologiczne, formację religijną i apostołstwo poprzez kulturę chrześcijańską, wiązał ją w swej działalności ściśle z nauczaniem i studium myśli Jana Pawła II. Dzisiejsze, dziesiąte już z kolei Sympozjum Papieskie, jest fragmentem działalności i wytyczonego przed 20 laty programu.

W doborze tematyki obecnego sympozjum uwaga została położona na nauczanie Jana Pawła II. Zostawiamy omówienie skutków papieskiego wyboru na zmianę ideologiczną i polityczną Europy i świata dziennikarzom, publicystom, historykom. Można tu mówić o wolności dla Polaków, o otwarciu się jej granic,

o osłabieniu komunizmu, o likwidacji podziału Europy i niebezpieczeństwa trzeciej wojny światowej. Nas interesuje człowiek, który obdarzony przez Boga darem życia, pragnie je rozwijać w rodzinie i narodzie. Chodzi nam o człowieka, o jego początek i rozwój ku pełni doskonałości, aby jak Bóg, który jest *Alfa i Omega, Początek i Koniec* (Ap 21,6), ten człowiek posiadał chociaż w części Boże podobieństwo (por. Rdz 12, 6 n.). To temat przewodni dzisiejszego sympozjum na który złożą się wykłady, wspomnienia i występ Teatru Studenckiego z fragmentem dramatu Karola Wojtyły *Przed sklepem Jubilera*.

DER HEILIGE VATER JOHANNES PAUL II. — EIN HIRTE UND EIN LEHRER.
ZUM 20. JUBILÄUM DER PAPSTWAHL VON JOHANNES PAUL II.

ZUSAMMENFASSUNG

1998 beging man den 20. Jahrestag der Wahl des polnischen Kardinals Karol Wojtyła zum Papst. Für die Mehrheit von Polen war die damalige Papstwahl nicht nur von kirchlicher Bedeutung. Die Papstwahl machte auch vielen Polen Hoffnung auf Veränderungen, die zur Freiheit führen könnten. Die Tätigkeit des Papstes wird in der Zeit nach dem 2. Vatikanischen Konzil ausgeübt. Ein Hirte und ein Lehrer gleichzeitig, so könnte man am kürzesten den Zeitraum von über 20 Jahren päpstlichen Pontifikats zusammenfassen. Die Tätigkeit des Heiligen Vaters Johannes Pauls II., seine Papstwahl, seine erste Wallfahrt nach Polen bildeten 1979 die Basis für die Gründung des Johannes Paul Instituts für Christliche Kultur in Olsztyn.